

MUZIEK

Mu5.5

Op Wereldreis

Op wereldreis - Nederland

- Leerlingen maken kennis met Harmonie en Fanfare
- Leerlingen leren strak in de maat bewegen

Groep:	5
Duur van de les:	45 minuten
Doelen:	zie bijlage SLO doelen

Materialen:

- mogelijkheid om (online) muziek en video af te spelen
- vrije ruimte in de klas of een speellokaal
- instrumenten van blaasorkesten (blz. 143)
- leerlingenblad Harmonie en Fanfare (blz. 145)
- audio en video www.cultuurtrein.nl/links
  - Herman Emmink - *Tulpen uit Amsterdam*
  - Nick en Simon - *Rosanne*
  - Trijntje Oosterhuis - *Ken Je Mij*
  - *Marching Band*
  - Marsmuziek *Royal Netherlands Navy (Service March)*

ORIËNTATIE

5 minuten

Herhaal de verschillende landen uit de vorige lessen nog een keer. Laat de leerlingen per land een muzikaal kenmerk benoemen. Hoe klinkt Nederlandse muziek? Noem een aantal voorbeelden van liedjes. De Nederlandse muziek is heel gevarieerd.

Laat stukjes van een aantal verschillende liedjes horen:

Herman Emmink - *Tulpen uit Amsterdam*

Nick en Simon - *Rosanne*

Trijntje Oosterhuis - *Ken Je Mij*

Je kunt ook stukjes laten horen van nummers die de leerlingen noemen.

ONDERZOEK

20 minuten

- Een stroming binnen de muziek die in Nederland een belangrijke rol speelt is Harmonie- en Fanfaremuziek.
- Weten de leerlingen wat een harmonie en en wat een fanfare is?
- Wat is het verschil tussen deze twee?
- Welke instrumenten komen er in beide orkesten voor? (blz. 143)
- Je kunt deze opdracht ook laten doen tijdens het zelfstandig werken, individueel of in kleine groepjes. Met het leerlingenblad (blz. 145) kunnen de leerlingen zelf aan de slag.

UITVOERING

15 minuten

- De leerlingen gaan net als in een fanfare op de maat van de muziek leren lopen. Dit noem je marcheren.
- Kijk met de leerlingen naar de *Marching Band*. Deze showband laat zien wat je allemaal kunt met marcheren.
- De leerlingen gaan met elkaar een aantal figuren maken op de marsmuziek *Royal Netherlands Navy (Service March)*. Het stuk heeft een duidelijke structuur. Het begint met een inleiding van twee keer vier tellen, dan volgen een aantal verschillende melodieën. De verschillende melodieën worden van elkaar gescheiden door 4 x 4 tellen trommels.

Opdracht 1:

- Laat de leerlingen het begin van het stuk *Royal Netherlands Navy (Service March)* een paar keer horen. Na de inleiding van 2 x 4 tellen moeten de leerlingen gaan marcheren. Oefen dit eerst door ze met hun handen op tafel te laten 'lopen' of zittend op hun stoel te laten 'marcheren'.
- Start de muziek, tel 2 x tot 4 en de leerlingen mogen beginnen met marcheren. Ze doen dat nog even op hun plek. Let op, je begint en eindigt altijd met je rechtervoet. Iedereen staat recht op en de armen hangen langs het lichaam.
- Spreek een teken af voor op de plaats marcheren, één voor door de ruimte marcheren en een stopteken.
- Zet de muziek van het fragment weer aan en laat de leerlingen afwisselend op hun plek en door de ruimte marcheren. Let op dat ze na de inleiding van 2 x 4 tellen telkens allemaal tegelijk beginnen met rechts.

Opdracht 2:

Maak twee rijen van leerlingen die twee aan twee staan. De rijen starten in een hoek van het lokaal en marcheren na de intro op de maat van muziek naar de tegenoverliggende hoek van het lokaal. Halverwege komen ze elkaar tegen. Door te 'ritsen' kunnen ze verder marcheren, om en om steeds een tweetal uit de ene rij en een tweetal uit de andere rij.

Opdracht 3:

Laat de leerlingen in rijen van vijf achter elkaar gaan staan. Ze vormen zo een blok. Zorg dat iedereen zowel horizontaal als verticaal netjes naast en achter elkaar staat. Start de muziek en na de intro gaan de leerlingen op hun plek marcheren. Let erop dat iedereen netjes op z'n plek blijft. Met de afgesproken tekens van de vorige opdracht kun je ze door de ruimte laten marcheren en weer laten stoppen.

Opdracht 4:

De leerlingen staan weer in rijen van vijf leerlingen, in het midden van de ruimte.

- Na de intro gaat iedereen op de plek marcheren. Na het eerste trommel intermezzo begint het figuur.
- De twee rechter rijen draaien in 4 tellen naar rechts en de twee linker rijen naar links. Zij marcheren 2 x 4 tellen vooruit, draaien in 4 tellen om en marcheren in 2 x 4 tellen terug naar hun uitgangspositie. Als ze daar staan, blijven ze op hun plaats marcheren.
- De middelste rij loopt 2 x 4 tellen naar voren. In 4 tellen draaien ze om en marcheren ze weer teug naar hun uitgangspositie.
- Oefen dit een aantal keer totdat het strak gaat.

EVALUATIE

5 minuten

- Hoe vonden jullie het om met elkaar te marcheren?
- Is het moeilijk om in de maat te blijven lopen?
- Kun je op elk lied marcheren? Probeer het met een ander lied dat geleerd is in deze lessenserie.
- Laat de klas eventueel wat tips en tops bedenken en doe het nog een allerlaatste keer.

Dit was de laatste les van de serie.

- Hoe vonden jullie het?
- Welke les of welk onderdeel was het leukste?
- Waar hebben jullie het meest van geleerd?

INFORMATIE

Harmonie en Fanfare

Fanfare:

Een fanfare is een orkest dat bestaat uit koperblazers, saxofoons en slagwerk. Fanfareorkesten lopen door de straten bij feestelijke gebeurtenissen. Tegenwoordig is dit maar een klein onderdeel van een fanfare, aangezien de meeste orkesten uitgedoofd zijn tot volwaardige orkesten die ook regelmatig deelnemen aan orkestwedstrijden.

Bezetting:

Bugel

Trompet en cornet

Hoorn

Trombone

Bariton

Tuba

Saxofoons

Slagwerk

Van al deze instrumenten zijn er meerdere partijen aanwezig (solo, 1, 2 en 3).

Harmonie:

Een harmonie bestaat uit blaasinstrumenten (koperblazers, saxofoons en houtblazers) en slagwerkers. Een harmonie is uitgebreider dan een fanfare, vanwege de toevoeging van de houtblazers.

Bezetting:

Houtblaasinstrumenten

Saxofoons

Koperblaasinstrumenten

Slagwerk

Instrumenten die ook regelmatig toegevoegd worden:

Contrabas

Harp

Keyboard

Gitaar

De bezetting kan variëren door de grote verscheidenheid aan muziek die kan worden gebracht met een harmonie. Ook bij een harmonie zijn per instrument meerdere partijen aanwezig (solo, 1, 2 en 3)

LEERLINGBLAD

Harmonie en Fanfare

Hier zie je allemaal blaasinstrumenten. Blaasinstrumenten worden onderverdeeld in twee soorten. Welke zijn dat?

1. ....blaasinstrumenten

2. ....blaasinstrumenten

Bezetting:

Bugel

Trompet en cornet

Hoorn

Trombone

Bariton

Tuba

Saxofoons

Basklarinet

Dwarsfluit

Hobo

Klarinet

Fagot

Er zijn verschillende soorten orkesten. Welke orkesten kun jij opnoemen?

.....

.....

Er zijn ook orkesten met voornamelijk blaasinstrumenten.
Weet je welke dat zijn? Als je het niet weet, kun je het even googlen.

Instrumenten die regelmatig meespelen met een blaasorkest zijn:

Contrabas

Harp

Keyboard

Gitaar

Op YouTube kun je deze instrumenten opzoeken en horen ze klinken.